

NZa probeert ‘Vertrouwen in de GGZ’ mond dood te maken

Geplaatst op 24 mei 2024

Update: De rechtbank verklaart in haar uitspraak van 17 juli 2024 dat alle partijen die verenigd zijn in de actiegroep Vertrouwen in de GGZ ontvankelijk zijn. Lees meer: [#VertrouwenindeGGZ: Alle eisers mogen verder procederen – LOC Cliëntenraden \(clientenraad.nl\)](#)

“De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) probeert cliënten, behandelaren en de drie maatschappelijke organisaties, verenigd in de actiegroep ‘Vertrouwen in de GGZ’, de toegang tot het recht te ontzeggen.” Marthijn Laterveer, bestuurder LOC Waardevolle zorg, is verontwaardigd na afloop van de rechtszaak waarin de NZa partijen die een verbod eisen op het verplicht aanleveren en verwerken van vertrouwelijke gegevens van ggz-cliënten, niet-ontvankelijk wil laten verklaren. De rechter beslist 17 juli over de voortgang in het proces over het verbod verzamelen privégegevens ggz-cliënten.

Tijdens de rechtszaak, die op 22 mei in Utrecht diende, probeerde de NZa aannemelijk te maken dat de eisende partijen (Vertrouwen in de GGZ, LOC Waardevolle zorg, Stichting Platform Bescherming Burgerrechten, Stichting KDVP, behandelaren en cliënten) niet voldoende representatief zouden zijn om de belangen van ggz-cliënten te behartigen – op dit privacygevoelige onderwerp. “We strijden al jaren tegen het verplicht aanleveren van privégegevens van ggz-cliënten”, zegt Marthijn Laterveer. “Of het nou om zorgverzekeraars gaat of om de NZa, deze inbreuk op de privacy en vertrouwen van mensen, moet te allen tijde worden voorkomen. Als belangenorganisaties die zich sinds jaar en dag inzetten voor het recht op privacy, eisen we een principiële uitspraak.”

Tijdens de rechtszaak geven de advocaten van de NZa aan dat er tussen juli 2022 en juli 2023 gegevens van ggz-cliënten zijn verzameld via de zogeheten HoNOS+-vragenlijsten. Die data zouden worden gebruikt om wachtlijsten te beperken en inzicht in kosten en behandeltypen te krijgen via het zogenoemde zorgprestatie model. Na deze datum zegt de NZa behandelaren niet meer verplicht te hebben gesteld

privacygegevens van hun cliënten aan te leveren. Marthijn: “Die bak met data moet vernietigd worden. Dat eisen we in de bodemprocedure, die hopelijk dit najaar van start gaat.”

‘Aanleveren van informatie uit de spreekkamer aan een overheidsdatabank is in strijd met het beroepsgeheim’

Glazen bol

Meermaals wordt de zitting geschorst, omdat de rechters op zoek zijn naar helderheid in het vaak ondoorzichtige betoog van de NZa. Pas tijdens de zitting blijkt bijvoorbeeld dat er niet langer gegevens worden verzameld. Maar waarom gaat de NZa dan wél door met het opstellen van een concept-regeling die tot 2025 gegevensverzameling mogelijk zou moeten maken? En waarom heeft de NZa nadat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) de aanvankelijke regeling had afgewezen, deze aangescherpt met een zogeheten koppelverbod? Met dit verbod zou het volgens de NZa ‘nog meer onmogelijk’ worden gegevens van cliënten te herleiden. Tijdens de zitting wil de NZa niet garanderen dat van een verplichte gegevensaanlevering in de toekomst geen sprake meer zal zijn. Het zelfstandig bestuursorgaan heeft het nu over een eenmalige uitvraag. Maar we hebben natuurlijk geen glazen bol, zeggen de advocaten.

In strijd met het beroepsgeheim

De door de NZa aangespannen niet-ontvankelijkheidsprocedure gaat deze woensdagochtend al gauw over de inhoud: het verplicht aanleveren van vertrouwelijk informatie van 800.000 ggz-cliënten en de herleidbaarheid van die gepseudonimiseerde informatie. “Wij proberen cliënten bij te staan in hun angsten en vaak geschonden vertrouwen”, zegt Cobie Groenendijk, psychiater en initiatiefnemer van ‘Vertrouwen in de GGZ’. “Het beroepsgeheim zit diep in onze genen verankerd. Gevoelige informatie over zéér persoonlijke zaken als angsten, verslaving of seksuele problemen moet in de spreekkamer blijven en niet in algoritmen terecht komen. Je vertrouwt toch niemand meer als je persoonlijke gegevens op straat komen te liggen” Een mede-eisende ggz cliënt bevestigt: “Zonder mijn goedkeuring zijn data uit mijn dossier verzameld. Ik was daar niet van op de hoogte. Privacy is een groot goed in een behandelrelatie waarin vertrouwen de basis moet zijn. Ik wil zelf de regie houden. Bovendien is het voor mij onbegrijpelijk dat de NZa vaart op algoritmen waarvan hoogleraren hebben aangegeven dat die niet werken om aard en kosten van behandeltypen te bepalen.”

Op 17 juli doet de rechter uitspraak. Dan wordt duidelijk of de bodemprocedure, waarin partijen verenigd in ‘Vertrouwen in de GGZ’ een verbod op het uitvragen van privégegevens eist, in het najaar kan dienen.

Meer informatie

[Vertrouwen in de GGZ](#)

[Rechtszaak tegen de Nederlandse Zorgautoriteit: “Verzamelen en verwerken vertrouwelijke gegevens ggz-cliënten moet stoppen” – LOC Cliëntenraden \(clientenraad.nl\)](#)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Belangenbehartiging](#)

Trefwoorden: [belangenbehartiging](#), [politiek en beleid](#), [Vertrouwen in de GGZ](#)